

VZKRIESENÝ PÁN

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Mar 15,42–47; Marek 16 (Kol 2,10–12; 1Kor 15,1–8; Dan 9,24–27; Ján 20,11–18)

ÚVODNÝ TEXT

No on im povedal: „Nelakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, toho ukrižovaného? Niet ho tu – bol vzkriesený. Hľa, miesto, kde ho položili.“ (Mar 16,6)

Ježišovo ukrižovanie ako umieračik odzvonilo nádejam a viere Jeho učeníkov. Bol to pre nich temný záver týždňa. Nielenže ich zlomila smrť ich Majstra, ale báli sa aj o svoje životy (Ján 20,19).

Pri štúdiu poslednej kapitoly Evanjelia podľa Marka sa sústredíme na udalosti, ktoré nasledovali po Ježišovej smrti.

Najprv sa pozrieme na načasovanie Ježišovho vzkriesenia a na to, prečo ženy v tú nedeľu ráno prišli k hrobu. Adventisti sa niekedy vyhýbali ránu vzkriesenia pre spôsob, akým sa zneužíva na potvrdenie svätosti nedele. Uvidíme však, že máme dôvod na radosť, a to napriek falošnej teológii, ktorá vzišla z nedelného vzkriesenia.

Potom sa budeme v lekcii venovať úvodným veršom Marka 16 a pozrieme sa, ako sú prepojené s témou, ktorá prechádza celou knihou. V pondelok a utorok sa naše štúdium sústreďí na koncept, ktorý tvorí stredobod evanjelia.

V závere týždňa (streda a štvrtok) preskúmame zvyšok 16. kapitoly a budeme uvažovať o poslaní, ktoré nám z textu vyplýva. Naše štúdium uzavrieme výzvou, ktorá čitateľa Evanjelia podľa Marka vedie k tomu, aby niesol evanjelium do celého sveta.

OSNOVA LEKCIE

Záverečná kapitola Markovho rozprávania o Ježišovi je skutočným „happy-endom“. Smrť nemala posledné slovo, ale centrom kresťanského života, nádeje a zvesti sa stáva spoľahlivé svedectvo o tom, že Ježiš znova vstal, žije, a je víťazom nad smrťou a hriechom.

- Mar 15,42–16,8: Vzkriesenie ako vrcholne radostná udalosť (nedeľa)
- Mar 16,1–8: Prázdny hrob (pondelok)
- Mar 16,1–8: Chodte a povedzte to ostatným (utorok)
- Mar 16,9–20: Spoľahlivé svedectvo (streda)
- Mar 16,14–20: Poslanie niest túto správu celému svetu (štvrtok)

RADOŠ Z VZKRIESENIA

⁴Keď zdvihli zrak, videli, že kameň je už odvalený. Bol totiž veľmi veľký. ⁵Vošli do hrobu a napravo videli sedieť mládenca oblečeného do bieleho rúcha a zľakli sa. ⁶No on im povedal: „Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, toho ukrižovaného? Niet ho tu – bol vzkriesený. Hľa, miesto, kde ho položili. (Mar 16,4–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Mar 15,42–16,6. Čo sa z neho dozvedáme? V čom spočíva dôležitosť týchto veršov pre pochopenie príbehu vzkriesenia?

Všetci pisatelia evanjelií sa zhodujú, že Ježiš zomrel v deň, ktorý označili za „prípravny deň“ (Mat 27,62; Mar 15,42; Luk 23,54; Ján 19,14.31.42). Väčšina komentátorov to chápe ako odkaz na deň od západu slnka vo štvrtok až do západu slnka v piatok. Ježiš zomrel v piatok neskoro popoludní a potom bol rýchlo pochovaný ešte pred západom slnka.

Počas soboty Pán odpočíval v hrobe a odpočívali aj všetci Ježišovi učeníci. „Ale cez sobotu odpočívali podľa prikázania.“ (Luk 23,56; Roh.) Z ich strany by išlo o veľmi zvláštne konanie, ak by zároveň nadobudli pocit, že sa Ježiš nejakým spôsobom snažil zrušiť alebo aspoň zmenšiť vážnosť soboty, ktorej svätenie prikazovalo štvrté prikázanie.

V sobotu večer si ženy nakúpili voňavé oleje a v nedeľu ráno išli k hrobke s túžbou riadne sa postarať o Ježišove ostatky. Ježiš však v hrobe nebol!

Už v druhom storočí začali niektorí kresťania pripisovať význam tomu, že Ježiš vstal z mŕtvych v nedeľu. To sa postupne stalo základom svätenia nedele. Je to však naozaj niečo, čo hovorí Nová zmluva?

Prečítaj si Kol 2,10–12. Čo je novozmluvnou pamiatkou Ježišovho vzkriesenia?

V celej Biblii nenachádzame ani jednu zmienku o tom, že by sa na pamiatku Ježišovho vzkriesenia mala stať nedeľa posvätným dňom. Pre kresťanov je touto pamiatkou krst. „Krstom sme teda spolu s ním boli pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol slávou Otca vzkriesený z mŕtvych Kristus, aj my kráčali v novote života.“ (Rim 6,4)

Bez ohľadu na falošnú teológiu týkajúcu sa nedelného uctievanie sa ako adventisti môžeme a máme radosť z nedelného vzkriesenia Ježiša Krista. On svojou smrťou a zmŕtvychvstaním zvíťazil nad smrťou a v Jeho vzkriesení máme nádej a istotu.

APLIKÁCIA ■ „Požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás podľa svojho veľkého milosrdenstva vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych znovuzrodil pre živú nádej.“ (1Pet 1,3) Apoštol Pavol si bol istý nielen Ježišovým vzkriesením, ale aj nádejou, ktorá z tohto vzkriesenia vyplývala. Ako môžeš prežívať podobnú istotu aj ty?

ODVALENÝ KAMEŇ

¹Keď sa skončila sobota, Mária Magdaléna, Mária Jakubova a Salomé nakúpili voňavé oleje, aby ho išli pomazať. ²Včasráno prvého dňa po sobote, hneď po východe slnka, prišli k hrobu. ³Hovorili si medzi sebou: „Kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu?“ ⁴Keď zdvihli zrak, videli, že kameň je už odvalený. Bol totiž veľmi veľký. ⁵Vošli do hrobu a napravo videli sediť mládenca oblečeného do bieleho rúcha a zľakli sa. ⁶No on im povedal: „Nefakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, toho ukrižovaného? Niet ho tu – bol vzkriesený. Hľa, miesto, kde ho položili.“ (Mar 16,1–6)

Prečítaj si Mar 16,1–8 a 1Kor 15,1–8. Čo majú tieto pasáže spoločné?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Príbeh o vzkriesení sa objavuje vo všetkých evanjeliách. Každý z pisateľov predstavuje tento príbeh z inej perspektívy, ale všetky podania obsahujú základné pojmy, ktoré sa objavujú aj v 1Kor 15,1–8.

Štyri myšlienky sa objavujú opakovane – *zomrel, bol pochovaný, vstal z mŕtvych, bol videný*. V Markovi sa o smrti a pochovaní hovorí v 15. kapitole. O skutočnosti, že *vstal* a že *bol videný* sa hovorí v 16. kapitole. U Marka však nachádzame aj určitú odlišnosť, keď sa od bytosti v bielom rúchu dozvedáme, že ženy sa s Ježišom stretnú v Galilei. „Tam ho uvidíte, ako vám povedal.“ (Mar 16,7; pozri aj Ján 21)

Niektorí ľudia považujú za ohromujúce, že kresťania veria vo vzkrieseného Pána. Ale dôkazy o Jeho vzkriesení sú dostatočné a opodstatnené.

Na začiatok stačí veriť v Boha ako Stvoriteľa (pozri 1. Mojžišovu 1 a 2) a myšlienka zázraku vzkriesenia sa stáva oprávnenou. Boh, ktorý stvoril vesmír a potom život na zemi, mal určite moc vzkriesiť Ježiša. Existencia Boha neznamená, že Ježišovo vzkriesenie je nevyhnutné, ale že dáva zmysel.

Ďalším dôkazom vzkriesenia je prázdny hrob. Túto skutočnosť uznávajú aj ateistickí historici. Ak by hrob nebol prázdny, tvrdenie o Ježišom vzkriesení by zlyhalo hneď na začiatku, pretože existencia Jeho tela by zničila akékoľvek tvrdenia o vzkriesení.

Nefunguje ani pokus spochybniť prázdny hrob tvrdením, že Ježišovo telo ukradli učeníci. Pri hrobe stála stráž, ktorá mala niečomu takému zabrániť. Ak by sa učeníkom predsa len podarilo ukradnúť Ježišovo telo, prečo neboli nikdy za túto krádež ani obžalovaní, ani zatknutí? Náboženský vodcovia totiž vedeli, že učeníci nič také neurobili.

Okrem toho existovalo príliš veľa svedkov, ktorí dosvedčili, že videli vzkrieseného Krista. Mnohí, vrátane učeníkov, najprv neverili. A dokonca aj nepriateľ kresťanov, istý Saul, prišiel s veľmi presvedčivým tvrdením, že videl vzkrieseného Pána. Neskorší život apoštola Pavla je svedectvom, že táto skúsenosť veľmi radikálnym spôsobom zmenila celé nasmerovanie jeho života.

A napokon (hoci existuje mnoho iných dôvodov), ako by bolo možné vysvetliť rozmach kresťanskej cirkvi založenej ľuďmi, ktorí tvrdili, že videli vzkrieseného Pána? Prečo by títo ľudia boli ochotní zomrieť za to, o čom vedeli, že je lož? Po celý život prinášali konzistentné svedectvo – nielen bezprostredne po Ježišovej smrti (Sk 3,15), ale aj po rokoch (1Pet 1,3). Takéto silné svedectvo je dôležitým a presvedčivým dôkazom o Ježišom vzkriesení.

■ Ako by si odpovedal na otázku, aké máš dôkazy o Kristovom zmŕtvychvstaní?

APLIKÁCIA

ŽENY PRI HROBE

¹Keď sa skončila sobota, Mária Magdaléna, Mária Jakubova a Salomé nakúpili voňavé oleje, aby ho išli pomazať. ²Včasráno prvého dňa po sobote, hneď po východe slnka, prišli k hrobu. ³Hovorili si medzi sebou: „Kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu?“ ⁴Keď zdvihli zrak, videli, že kameň je už odvalený. Bol totiž veľmi veľký. (Mar 16,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

„Ženy, ktoré stáli pod Kristovým krížom, čakali, kým sa skončí sobota. Prvý deň týždňa, hneď zavčasu ráno, šli k hrobu a vzali so sebou voňavé masti, aby pomazali Spasiteľovo telo. Nemysleli na jeho zmŕtvychvstanie. Slnko nádeje im pohaslo a v srdci sa rozhostila tma. Cestou spomínali na Kristove skutky milosrdenstva a na jeho povzbudzujúce slová. Nespomenuli si však na prísľub: *Zase vás uvidím.* (Ján 16,22)“ (DA 788; CL 510)

Znova si prečítaj text Mar 16,1–8. Čo sa stalo pri Ježišom hrobe a ako na to reagovali prítomné ženy?

Od začiatku evanjelia čitateľ vie, že Ježiš je Mesiáš. Ale v samotnom texte je prvou osobou (neposadnutou démonom), ktorá Ježiša vyhlasuje za Mesiáša, až Peter v Mar 8,29. O tomto vyznaní sa dozvedáme až v polovici knihy!

V Evanjeliu podľa Marka Ježiš opakovane ľuďom hovorí, aby mlčali o tom, kým je a o uzdraveniach, ktoré urobil. V Mar 1,44 hovorí malomocnému, aby nikomu nehovoril o svojom uzdravení. V Mar 5,43 hovorí Jairosovi a jeho manželke, aby nikomu nehovorili o vzkriesení ich dcéry. V Mar 7,36 hovorí zhromaždeným, aby nikomu nehovorili o tom, že uzdravil hluchonemého muža. A napokon, svojim učeníkom prikazuje, aby nehovorili o tom, že je Mesiáš (Mar 8,30; pozri tiež Mar 9,9). Niet pochyb, že hlavným dôvodom týchto Ježišových výziev bolo získať dostatok času na dokončenie Jeho služby, ako o tom hovoril prorok (Dan 9,24–27).

Teraz, keď sa ženy dozvedeli o Ježišom vzkriesení, vystrašené a užasnuté utiekli od hrobu a aspoň spočiatku nehovorili o tom, čo sa stalo.

Ticho však netrvalo dlho. Čo sa dozvedáme na konci Evanjelia podľa Marka? „Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a ich slovo potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali.“ (Mar 16,20)

Motív mlčania o Ježišovi a o tom, kto je a čo urobil, sa skončil. Záver knihy nám ukazuje, že učeníci kázali dobrú správu „všade“.

APLIKÁCIA ■ **Prečo nesmieme mlčať o Ježišovi a o tom, čo urobil? Komu môžeš dnes povedať o Ježišovi a o pláne spasenia?**

ZJAVENIE SA MÁRII A OSTATNÝM

⁹Ked' v prvý deň po sobote včasráno vstal, zjavil sa najprv Márii Magdaléne, z ktorej kedysi vyhnal sedem démonov. ¹⁰Ona to bežala oznámiť tým, čo bývali s ním, ktorí teraz trúchlili a plakali. ¹¹Ked' počuli, že žije a že ho videla, neverili tomu. ... ¹⁴Napokon sa zjavil Jedenástim, keď stolovali. Vyčítal im nevieru a tvrdosť srdca, pretože neuverili tým, čo ho videli vzkrieseného. (Mar 16,9–11.14)

Prečítaj si text Mar 16,9–20. Čo tieto verše pridávajú k príbehu o vzkriesení?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Takmer celý text Mar 16,9–20 má paralely s inými pasážami v Novej zmluve: Mária Magdaléna pri hrobe videla Ježiša (Mat 28,1.9.10; Ján 20,11–18; porovnaj s Luk 8,2); dvaja učeníci sa stretávajú s Ježišom na ceste (Luk 24,13–35); poverenie Jedenástich (Mat 28,16–20; Luk 24,36–49; Ján 20,19–23).

Prvá osoba, ktorá videla Ježiša živého, bola Mária Magdaléna (Ján 20,11–18). Videli Ho aj iné ženy (Mat 28,8–10). Je príznačné, že prví ľudia, ktorí videli vzkrieseného Pána, boli ženy. Svedectvo žien sa v starovekom svete nepovažovalo za príliš dôležité. Ak by bol príbeh vymyslený, bolo by oveľa pravdepodobnejšie, že ako prví svedkovia by vystupovali muži. Svedectvo však neprinášajú muži. Nikto z Dvanástich. Svedectvo o vzkriesení prináša žena. To ona ide oznámiť dobrú správu učeníkom. Nie je prekvapením, že jej svedectvu sprvu nikto neverí. Pravdepodobne sa učeníkom niečo také zdalo príliš fantastické a, žiaľ, aj preto, že Mária bola žena.

Obhajcovia Ježišovho príbehu o vzkriesení považujú práve skutočnosť, že ženy videli Ježiša ako prvé, za silný dôkaz pravdivosti celého príbehu.

Čo sa dozvedáme z verša Mar 16,14? Prečo by tento text nedával zmysel, keby išlo o vymyslený príbeh?

Ak by si učeníci príbeh vymysleli, určite by samých seba nevykresľovali takto zle. Ježiš ich karhal a vyčítal im „tvrdosť srdca“ a nevieru. Od času Ježišovho zatknutia až po Jeho zjavenie sa po vzkriesení zobrazujú evanjeliá Ježišových nasledovníkov vo veľmi negatívnom svetle: utekajú, zapierajú, klamú, boja sa, neveria. Ak by išlo o vymyslený príbeh, nedával by takýto opis zmysel.

Naproti tomu ich neskoršie odvážne a neochvejné ohlasovanie zmŕtvychvstalého Krista a nádeje, ktorú ponúka každému, predstavuje silný dôkaz o pravdivosti ich posolstva.

■ **Ako sa môžeme chrániť pred pádom do duchovnej pasce pochybností a nevery? Prečo potrebujeme byť každý deň spojení so vzkrieseným Kristom?**

APLIKÁCIA

CHOĎTE DO CELÉHO SVETA

¹²Potom sa dvom z nich zjavil v inej podobe na ceste, keď išli na vidiek. ¹³Vrátili sa a oznámili to ostatným. Ani im neverili. ¹⁴Napokon sa zjavil Jedenástim, keď stolovali. Vyčítal im nevieru a tvrdosť srdca, pretože neuverili tým, čo ho videli vzkrieseného. ¹⁵Povedal im: „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému tvorstvu. ¹⁶Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený. Kto však neuverí, bude odsúdený.“ (Mar 16,12–16)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Čo povedal Ježiš svojim učeníkom, keď sa im zjavil? Čo tieto slová znamenajú pre nás dnes? (Mar 16,14–20)

Prvé slová Ježiša učeníkom sú zaznamenané iba nepriamo (Mar 16,14). Ježiš učeníkom vyčíta nevieru a tvrdohlavosť. Otázka neviery teda nie je len súčasným problémom. Ako sme už videli, aj prví Ježišovi učeníci zápasili s nedostatkom viery (Mat 28,17; Ján 20,24–29). A to osobne strávili s Ježišom niekoľko rokov a opakovane boli svedkami Jeho zázrakov a znamení.

Ježiš im však rôznymi spôsobmi poukázal na realitu svojho vzkriesenia. Svedectvo učeníkov v kombinácii s dôkazmi zhrnutými v pondelkovej lekcii tvorí pevný základ viery.

Ježiš napokon poverí svojich učeníkov, aby niesli evanjelium svetu. Jeho príkaz má široký záber a rozsiahly dosah. Učeníci majú ísť do celého sveta a ohlasovať evanjelium celému stvoreniu. Ježiš im potom vysvetľuje aj výsledok ich práce: „Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený. Kto však neuverí, bude odsúdený.“ (Mar 16,16)

Nasleduje opis znamení, ktoré budú sprevádzať prácu Jeho učeníkov: vyhánanie démonov, hovorenie novými jazykmi, ochrana pred hrozbami a uzdravovanie chorých. Niektorí ľudia si mylne vložili text Mar 16,18 ako tvrdenie, že kresťania majú prejavíť svoju vieru chytaním jedovatých hadov. Žiadne takéto trúfale konanie tu nie je povolené. To, čo Ježiš opisuje, je ochrana pri zapojení sa do misijného diela, ako sa to prejavuje napríklad aj v Pavlovej službe pre druhých (Sk 28,3–6).

Samozrejme, Biblia neučí, že kresťania budú vždy úplne chránení pred zlom. Niekedy Boh považuje za vhodné urobiť zázrak na podporu evanjelia. Ale niekedy kresťania pre svoje svedectvo trpia. V takejto situácii sa ich trpezlivá vytrvalosť stáva ďalším znamením pre neveriacich o sile viery.

„Keď im to Pán Ježiš povedal, bol vzatý do neba a zasadol po Božej pravici.“ (Mar 16,19) Ježiš vystúpil, aby sedel po Božej pravici, čo predstavuje miesto najvyššej moci. Ježiš porazil všetky sily zla.

Posledný verš je dôležitý. Hoci učeníci išli a kázali evanjelium „všade“, nešli sami. „Pán im pomáhal a ich slovo potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali.“ (Mar 16,20) Ježiš bol vtedy so svojimi učeníkmi a sľubuje, že bude aj s nami teraz, keď budeme pokračovať v práci, ktorú začali oni vtedy dávno.

APLIKÁCIA ■ „Ja som s vami po všetky dni až do konca sveta.“ (Mat 28,20) V čom je ti toto zaslúbenie útechou a povzbudením, keď sa ty sám usiluješ ohlasovať evanjelium „všade“?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitoly „Zmŕtvychvstanie“ (DA 779–787; CL 505–509) a „Posledné stretnutie“ (DA 818–828; CL 527–534).

„Pre veriaceho je Kristus vzkriesením i životom. Život, ktorý pre hriech zahynul, je v Spasiteľovi obnovený, lebo on má život sám v sebe a oživuje, koho chce. On má právo dávať ľuďom nesmrteľnosť. Život, ktorý ako človek obetoval, berie späť a dáva ho ľuďom. Povedal: *Ja som prišiel, aby život mali a aby ho mali hojnejšie.* (Ján 10,10) *Kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života.* (Ján 4,14) *Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň.* (Ján 6,54) Pre veriaceho smrť nie je podstatná. Kristus o nej hovorí ako o nepatrnom okamihu. *Kto zachová moje slovo, neuvidí smrti naveky.* (Ján 8,51.52) Pre kresťana je smrť len spánkom, chvíľou ticha a tmy. Život je skrytý s Kristom v Bohu a *keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve* (Kol 3,4).“ (DA 786.787; CL 508.509)

Dokonca aj ateistickí historici, ktorí nedokážu prijať realitu vzkriesenia, pripúšťajú nielen to, že Ježiš bol zabitý, ale aj to, že po Jeho smrti mnohí ľudia tvrdili, že videli vzkrieseného Krista. To bol základ pre vytvorenie toho, čo sa neskôr stalo kresťanskou cirkvou. Niektorí v snahe vysvetliť tvrdenia učeníkov zašli až tak ďaleko, že prišli s teóriou, že Ježiš mal dvojča alebo že prví učeníci mali halucinácie, pretože si mysleli, že videli Ježiša. Iní hovorili, že Ježiš v skutočnosti nikdy nezomrel, ale iba omdlel a potom, neskôr, opäť precitol. A objavili sa aj teórie, že Ježišovo telo vzali mimozemšťania.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo by učeníci klamali o Ježišomom zmŕtvychvstaní? Podľa všetkého, čo vieme, pre svoju vieru museli čeliť nenávisti, odcudzeniu a prenasledovaniu. Čo by získali vymyslením tohto príbehu?
2. Ktorý dôkaz Ježišovho zmŕtvychvstania je pre vás najpresvedčivejší? Podelte sa o svoje dôvody so svojou triedou sobotnej školy.
3. Uvažujte nad veľkou nádejou, ktorú nám ponúka Ježišovo zmŕtvychvstanie. Prečítajte si 1. Korinťanom 15. Akú dôležitosť prikladá Pavol Ježišovmu vzkrieseniu?